

Βιβλιοπάρουσιάσεις

Το πλήρες 24ωρο μιας ζωής

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΥΘΡΕΩΤΗΣ
«Εκεί που ζούμε»

Μυθιστόρημα, σελ. 440
Εκδόσεις Πατάκη

Της Κατίνας Βλάχου,
ποιήτριας-συγγραφέως

«Η μέρα σκαρφαλώνει διστακτικά στις πλαγιές του Λυκαβηττού αυτό το πρωινό του Ιουνίου...» και αυτή είναι η πρώτη πρόταση του βιβλίου του Χρίστου Κυθρεώτη.

Η μέρα του βιβλίου τελειώνει το επόμενο πρωινό του Ιουνίου ύστερα από μια καταγραφή σε πρώτο πρόσωπο ενός πλήρους εικοσιτετράωρου της ζωής του Αντώνη Σπετσιώτη, νεαρού δικηγόρου στην Αθήνα της κρίσης.

Η αφήγηση του εικοσιτετράωρου είναι εξονυχιστική. Ο Κυθρεώτης εστιάζει αδιακρίτως σε πρωτεύοντα και δευτερεύοντα, σε περιγραφές του άυλου περιβάλλοντος ή των σκέψεων και των συναισθημάτων του ήρωα του με την ίδια προσοχή, χωρίς ιεράρχηση, με την ίδια ανεπιτήδευτη και οικεία χρήση της ελληνικής γλώσσας, με συνειρμικές παρεκβάσεις, με στιχομυθίες συναισθηματικά φορτισμένες κι όμως δοσμένες με αφηγηματική ουδετερότητα και με αιφνίδιες πινελιές βαθιάς υπαρξιακής αμηχανίας. Παρελθόν και παρόν εναλλάσσονται αδιάκοπα στη ροή της αφήγησης, όπως ακριβώς συμβαίνει στη σκέψη του κάθε ανθρώπου. Μόνο που εδώ μιλάμε για τη μετουσίωση σε λογοτεχνία αυτού που συμβαίνει σε όλους μας και δεν είναι λίγο να κερδίζεται η ταύτιση με τον αναγνώστη, όταν συμβαίνει, χωρίς μάλιστα να υπάρχουν κοινά στοιχεία ηλικίας και εποχής μεταξύ συγγραφέα και αποδέκτη.

Το πρώτο πρόσωπο της αφήγησης μπορεί να μη σημαίνει απαραίτητα ότι το υλικό της το αντλεί άμεσα από βιώματα του συγγραφέα. Είτε αφορά ένα εικοσιτετράωρο στη ζωή του Αντώνη Σπετσιώτη είτε στη ζωή του ίδιου του συγγραφέα, η ποιότητα της αφήγησης παραμένει χαρισματική. Οπότε δεν μπορεί κανείς να συμπεράνει τι από τα δύο συμβαίνει. Ούτε και ενδιαφέρει.

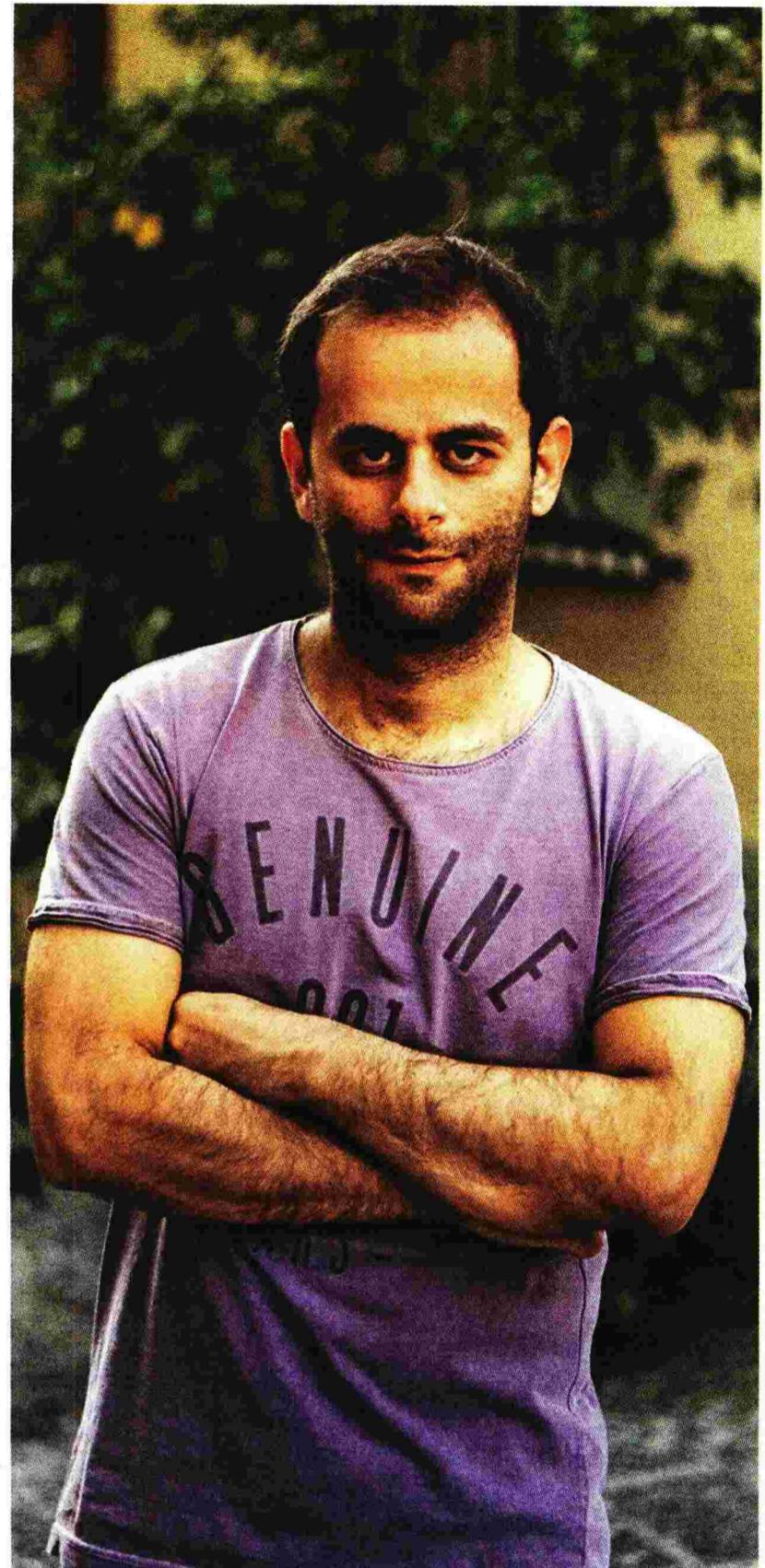
Το δομημένο περιβάλλον μιας γειτονιάς, τα κτίρια, οι πινακίδες και οι ήχοι, οι συνήθειες των γειτόνων, οι ιδιαιτερότητες των ανθρώπων και των σχέσεων στο εργασιακό περιβάλλον, οι στόχοι επαγγελματικής καταξίωσης σε καθεστώς οικονομικής ύφεσης, οι καφκικές διαδικασίες στα ελληνικά δικαστήρια, το εύκολο και όχι πάντα θηθικά ακέραιο κυνήγι του χρήματος, οι οικογενειακές ιστορίες και οι συχνά τραυματι-

σμένες σχέσεις με τους γεννήτορες, εκείνες με το άλλο φύλο με τα κατάλοιπά τους ενοχών και πικρίας, όλα καταγράφονται με λόγο υπαινικτικό και συχνά υπόγεια σαρκαστικό. Ολα όμως αφήνουν μια γεύση ανεκπλήρωτου, μια αίσθηση μελαγχολικής απορίας. Το «γιατί να είναι έτσι τα πράγματα» δεν διατυπώνεται αλλά υπονοείται διαρκώς.

Φυσικά και, στο τέλος του βιβλίου, δεν λείπει ο θάνατος από την εικόνα. Οταν ο νεαρός δικηγόρος και αφηγητής ψάχνει στο διαδίκτυο, ξημερώματα, έχω από τον νεκροθάλαμο μεγάλου νοσοκομείου, τον «νόμο για τον θάνατο», το βιβλίο κοντεύει στο τέλος του, ύστερα από ένα εξαντλητικά άυπνο εικοσιτετράωρο του ήρωα. Σωματικά και πνευματικά εξουθενωμένος, επιστρέφει στο σπίτι του και αφήνει όσα έζησε να γίνουν αποσπασματικές εικόνες και λέξεις, που χωρίς ειρμό τον οδηγούν στην πρόσκαιρη λύτρωση του ύπνου. Η στιγμή αυτή θα μπορούσε κάλλιστα να αποτελεί μια μεταφορά. Ενα εικοσιτετράωρο θα μπορούσε να συμβολίζει μια ολόκληρη ζωή και ο ύπνος να συμβολίζει τον θάνατο, που έρχεται να μας απαλλάξει από τη συσσωρευμένη κούραση και την αμηχανία των επιλογών –του εφικτού και του ανέφικτου– μέσα στο πλαίσιο της ύπαρξης.

Το «Εκεί που ζούμε» είναι ένα βιβλίο που δεν νομίζω ότι θα ξεχάσω όσα χρόνια κι αν περάσουν. Και μπορεί να μη θυμάμαι όλες τις ατελείωτες λεπτομέρειες στιχομυθιών, περιγραφών σχέσεων και καταστάσεων, αλλά θα μου μείνει η επίγευση της υπαρξιακής αμηχανίας ενός νέου ανθρώπου, που ψάχνει να τοποθετήσει τον εαυτό του μέσα στο κάδρο ενός αμήχανου κόσμου. Ψάχνει να βρει τον δρόμο και τον τρόπο να υπάρχει ως υπόσταση με προσωπική ζωή και επάγγελμα, ως νοήμον και συναισθηματικό ον με απαιτήσεις ποιότητας, γεφυρώνοντας τα «θέλω» του με τα δεδομένα ενός κόσμου που του μοιάζει ξένοις.

Διάβασα το βιβλίο «Εκεί που ζούμε» πιο γρήγορα απ' όσο του αξίζει. Με παρέσυρε ο τρόπος του· ευφυής, ευαίσθητος, γρήγορος, υπαινικτικός, διεισδυτικός. Συμφώνησα με το «θέλω να πω» του συγγραφέα και με συγκίνηση η ευαισθησία του· βαθύς υπαρξιακός προβληματισμός, με υπόγειες αναφορές στην κοινωνική αμηχανία της εποχής, με ευαίσθητες ψυχολογικές επισημάνσεις. Ενα βιβλίο σύγχρονο, καλογραμμένο και ελκυστικό, που ίσως θα ξίζει να μεταφερθεί και στον κινηματογράφο.

«Προσπάθησα να φτιάξω έναν χαρακτήρα με βάση την αμηχανία της εποχής, γιατί αυτό που πάντα εντόπιζα μεγαλώνοντας, και πριν από την κρίση ακόμα, ήταν μια αμηχανία, πρώτα στην ιδιωτική σφαίρα, από και ξεκινάει για τον καθέναν. Μια αδυναμία ή απροθυμία να σχεδιάσεις σε μεγάλους χρόνους, το μέλλον, πού θα πας, τι θα κάνεις», Χρίστος Κυθρεώτης

ΚΑΤΙ Ο ΚΟΡΟΝΟΪΟΣ, κάτι το καλοκαίρι –που μπορεί να είναι ο καλύτερος φίλος του βιβλίου αλλά όχι και των ομηλιών σε στενές αίθουσες– οι παρουσιάσεις βιβλίων θα αργήσουν ακόμα να επιστρέψουν στη ζωή μας. Αν αυτόν τον καιρό διαβάσατε κάποιο βιβλίο που σαν κέντρισε το ενδιαφέρον, ή που ίσως θα θέλατε με κάποιο τρόπο να σχολιάσετε, στείλτε μας την κριτική σας, σαν να ήσαστε εσείς ο ομιλητής στην παρουσίασή του. Και να θυμάστε, ο συγγραφέας δεν θα κάθεται στο διπλανό μικρόφωνο, μπορείτε να μιλήσετε άφοβα και να μοιραστείτε με τους συναναγνώστες σας ότι νιώσατε διαβάζοντας αυτό το βιβλίο. Στείλτε το κείμενό σας στο smatzorou@efsyn.gr. Οι Νησίδες είναι εδώ, κυκλοφορούν ανάμεσά σας, χωρίς πάσης φύσεως μάσκες και παρωπίδες.

66

Παρελθόν
και παρόν
εναλλάσσονται
αδιάκοπα και
μετουσιώνονται
σε λογοτεχνία.
Το «γιατί να είναι
έτσι τα πράγματα»
δεν διατυπώνεται
αλλά υπονοείται
διαρκώς

